

# Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D'AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ	
Reus, un mes.	Pizs. 00-00
n provincies trimestre.	3-50
Extranjero y Ultramar.	7
Anuncis, & preus convencionals.	7

Reus Dimecres 1-1 de Maig de 1898

Núm. 3.545

## Administració y Redacció

al PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

## PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d'aquest diari y en les principals llibreries d'aquesta ciutat y de fora.  
En Barcelona, litografia Mallorfré, carrer Juncosa, 6.

No's retornan los originals encara que no's publicquin.

# Farmacia Serra

JALON CLOVIS  
Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

SECCIÓN DOCTRINAL

La prempsa barcelonina

A LA CAPITANÍA GENERAL DE BARCELONA

Acudint a la convocatoria de la primera autoritat militar de Catalunya el Excm. senyor Compte de Casp, varen reunir-se ahir á las set del vespre en lo despaig de la Capitanía general los directors dels diaris d'aquesta ciutat, á fi de rebre las instruccions que feya necessaries lo nou ordre de coses creat per la promulgació del estat de guerra fet al mitjdia d'ahir.

Després de saludar lo general Despujol ab la amabilitat que li es característica als representants de la prempsa, digué que's dolia vivament de las circunstancies perque atravesava Espanya, que, obligada á sostener dues guerres colonials, se trobava are darrement compromesa ab un altre d'internacional. Que en mitj de tants conflictes venian á embolicar més la situació las alteracions del ordre públich que 'l telègrafo anunciava que tenian lloc en diferents indrets de la Península, produintse esvalots que la autoritat estava obligada a reprimir y en tot lo que possible fos a evitar. Manifestà que á Catalunya afortunadament no's havia tingut de registrar desordre de cap mena y que donat lo carácter honrat, travallador y virilment patriòtic del nostre poble no hi havia que esperar que en lo successiu s'interrompess aquesta conducta sensata á la que'l senyor Comte de Casp tributá 'ls majors elogis. No obstant, afirma 'l Capità general, com devagadas cusevol incident per petit que sia pot originar un desequilibri de la tranquilitat pública y arrivar aquest cas li convé á la autoritat constitutiva disposar dels majors elements en garrantia de las seves funcions, havia erudit que per quant pogués ser, era prudent mida la d'assumir las facultats discrecionals que las lleys li concedeixen al declarar l'estat de guerra en las quatre províncies que comprenen la Capitanía general de Catalunya.

Referintse després á lo que diu l'article VII del Bando publicat y que insertem en altre lloc, manifessà que 'ls Tribunals y las Autoritats civils continuarán la seva jurisdicció com d'ordinari y partint d'aquest concepte mentre no tinguin lloc circumstancies que fassin cambiar aquest criteri. 'l Gobernador civil serà l'intermediari entre 'l Gobern y 'ls individuos.

Per lo que respecta á la prempsa tampoch s'alterrà la normalitat de la vida tenint que anar al Gobern civil per quantas autorisaciones y consultas necessiti aquesta, en dir lo mateix que fins are. S'extengué seguidament en elocuentes consideracions sobre la missió de la prempsa y la influencia gran que exerceix en Espanya en las ideas dels lectors, influencia major que la que en altres països, lo que deu obligar á aquella á cuidar de lo que dona cabuda en las columnas pera evitar que sia inconscientment la causa d'una mala orientació de la opinió pública. Recomanà molta sensatesa en la publicació de notícias y en lo referent á la part doctrinal, digué que si se comprén que es impossible sustreure's á que al donar compte dels fets palpables se comentin ab lo criteri més conforme ab la filiació dels periódich y mirantlos desde l'especial punt de vista en que 'l coloquin los ideals polítics que el mateix sostingui, no obstant, donadas las circumstancies graves perque's troba Espanya calificada que tos satisquessin deixar á segon terme son especial modo de pensar en política pera possuir damunt de tot lo que a tothom interessa per un igual, la defensa del territori

## La que paga més contribució de la província

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

rectament d'un cadáver d'un condemnat à mort que se facilitaba cada tres anys, en 1391, estableix el

La colocació del rellotje seny de las horas de Ber-

celona, quina maquinaria es regalo de la República de

Venecia, agrahida per haverli deixat copiar las nostres

leyes marítimas, y que'n fou lo primer d'Espanya, da-

ta del 1393. sh odara sun el claus escocerq el esbaed

S'estableix la Taula de cambis ó communs depòsits de Barcelona, que es la primera de Europa, en 1401.

S'estableix la primera Casa d'Infants Orfens d'

Europa, á Barcelona, en 1420.

Acaba Bernat Boades son llibre de Feysts d'armas

é eclesiàstichs de Catalunya, primera obra en que se

parla de col·leccions numismàtiques formadas per dit rec-

tor, 1432.

Joan Palomar, canonge de Barcelona, en represen-

tació del Papa, presideix el concili de Basilea del any

1432.

Lo primer gravat fet en fusta, entre los d'Espanya,

es de P. Domenech, del convent de Santa Caterina de

Barcelona del 1480. M'b 01 ab les

TESTIMONIAT

## O'Avellón

I

Parlant un dia de Galicia ab mon benyolgit amich lo sabi catedràtic de la Universitat de Barcelona doctor D. Joseph Casares, me preguntà ell si coneixia la poesia d'en Brañas «O'Avellón». Al respondreli que no, obrí la seva llibreria, ne tragué un quadern y, ab l'amor que sent tot bon fill de Galicia per la seva parla, començà á llegir:

Unha noite d'inverno en que'en estabá n'un tello xunt o lume é me quentaba...

Llegí fins al capdevall aquesta hermosa poesia que vaig escoltar ab molta atenció, no sols per lo benarrodonit que son los versos sino per lo interessant del argument que en essència es lo següent: i à tia es tase el «Si ha mort la tia Sabela y á casa de la morta s'hi

van reunir los parents y amichs que han fet la vella.

Pouco á pouco viñeron moi calados

si ab stios, curmans, pàrents e achegados

á mesmo que si fora en precesion...

é n'un cuarto qu'está cerca d'a morta

á rempuixons entraron po-la porta

ss mocinas y os mozos d'o avellón.

»S'asseuhen los joves al costat de las noyas y's fa

allá un sencil sopar en que no escasseja la beguda,

potser per animarse de las tristesas que viurán des-

prés, y la joventut fa broma.

Houbo xogos de prendas á barullo

onde tanto menearon ó bandullo

qu'arrematou algun por gomitar

y-as nenas xa mareadas da conciencia

impunales ó xogo en penitencia

n'as meixelas d'a morta ir a bicar.

»Després d'això qu'es com un preparatiu comensa-

la part verament característica.

Collidos po-la man os concurrentes

é fungando baixño y-as os dentes

foron d'a morta á triste habitacion,

é voltando ó redor d'a difunta

ó vello, á vella, ó mozo y-a meciña

fungaban como funga un avellón. (1)

(1) Agafats de mans los concurrents y holziant

baixet y entre dents enaren á la trista estancia de la

morta y girant el voltant d'aquesta, lo vell, la vella,

lo joey y la noya, feyan lo mateix soroll que un ogi-

rinot.



# J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS  
CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Última hora de la Bolsa de Barcelona á las 4 de la tarde d'ahir:

Interior	45'55	Filipinas	1.100
Exterior	62'	Aduanas	71'
Amortizable	54'25	Cubas	1.886
Francesas	59'	Cubas	1.890
Norts	47'	Obs. 6.000	Fransa 64'
Exterior Paris	33'53	Obs. 3.000	34'

## GIROS

Paris 85' Londres 47'75  
Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe del valors, compra de monedas y billets de tots los països.

## BOLSA DE REUS

Cotizacions realitzades en lo dia d'ahir à Barcelona facilitades per lo corredor en aquesta ciutat. D. Antoni Demestre.

Interior	45'55	Cubas del 86	59'
Exterior	61'90	Cubas del 90	47'
Colonial		Aduanas	71'
Norts	22'20	Oblig. 5 p	Almenra 67'
Francesas		Id. 3 p	Fransa 34'
Filipinas		PARIS	
Exterior	33'80	Norts	

Paris 85' Londres 47'75  
Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de monedas d' or de tots los països.

Cambis corrents en lo dia d'ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Laurado Prats, don Jean Vallés Valduvi y D. Francisco Prius Demestre.

Londres á 90 días fetsxa. » á vista. » 8 sacar si es ueit. Paris à » 95' operacions

VALORS LOCALES	DINER PAPER.	OPER.
ACCIONS	010	010
Gas Reusense	750	
Industrial Harinera	500	
Banch de Reus.	475	
Manufactura de Algodon.	400	
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150	

## ANUNCIS PARTICULARS

## Errors que deuen

## desvaneixers.

Cap remey, ja sia uatura, pegat, o altre, pot curar ni una sola hernia sisquera.

Totes las celebracions mèdicas, aixíss nacionals com extranjeras, estan contestes, y ma llarga pràctica m' ho ha demostrat, que la curació de las hernias perteneix única y exclusivament al art mecanich, acompañat dels coneixements anatómichs suficients.

No deu confiar en las benas ni en los braguers anoménats s'ense ressorts, ni ferros, ni acers, donchs á aquests se deu la major part de las defuncions que occuren per hernias estranguladas, en raho á ser insuficients pera contenir las hernias.

Molts son los que venen braguers; molt pochs les que saben cololarlos; rarissims los que coneixen lo que es una hernia.

## A LAS MARES

Avans de sacrificar á vostres fills ab una vena, bruta, incòmoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguritat vos dirá que pera la curació de vostres petitets, lo remey mes prempete, segur, net, fàcil, cómodo y econòmic, es lo bragueret de cauchouc ab ressort, testimonianho aixíss lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplàctichs pera evitar lo carregament d' espalillas.

Faixas hipogàstricas pera corretjar la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

## JOSEPH PUJOL

ciruriá especialista en le tractament de las hernias ab 11 rachs anys de pràctica en la casa de D. Joseph Clauselles d' Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

## ULTIMA HORA

Madrid 10.

La premsa de Washington y Nova York considera que Espanya's rendirá una vegada hagi sufert una derrota important.

Diuhen també que la guerra ha posat á Filipinas en mans dels Estats Units y que cap nació té dret á oposarse á la anexió de dit arxipèlag.

Segons diuhens de Washington ha sigut sotmés á un consell de guerra un espanyol que estigué al servey de la marina yankee, acusat de comunicar los moviments dels barcos norteamericans.

Comunican de la Habana que l' batalló de Colón tingué un topament á Siguanca ab numerosas forças d' insurrectes.

Després d' un renyit combat les tropas embolcallaren als insurrectes, causantlos moltas baixas.

Per nostra part tinguem un tinent mort, altre de ferit y 12 soldats morts.

Telegrafia de Cádiz que aquest matí ha pres possessió del mando de la escuadra lo general Cámara. La insignia d' almirall s' ha arbolat en lo «Pelayo».

Lo generalissim del exèrcit yankee, en una conferencia ab lo correspolson d' un periódich inglés, ha declarat que l' Gobern envirà 60 mil home à Cuba; que ell pendrà l' mando de las tropas invasoras y que la Habana serà atacada per mar y terra.

Telegrafia de Cayo Hueso que segons notícias de Cuba, Maxim Gomez se troba ab deu mil homes prop de Sancti Spíritus faltat d' armas, queviures y municions.

Gran part de la colonia alemana á Mañila ha sortit à bordo de variis barcos mercants.

La colonia inglesa ha demanat al sen. Gobern l' envio de barcos pera abandonar l' Arxipèlag.

La creencia de que se suscitaría un nou debat al intentar lo Gobern constituir en permanent la sessió, atragué més gent que abir al Congrés.

Las tribunes molt concorregudas; algunas senyoras en ellas; y en los «escenoss» bastants diputats.

Lo Sr. Junoy dirigeix una proposta al Gobern sobre la declaració del estat de siti á Barcelona.

Diu que per lo vist lo Gobern se proposa lligar lo patriotisme dels espanyols amenassantes injustament ab las lleys de repression.

Afirma que las autoritats de Barcelona no creyan precis ni convenient la declaració del estat de guerra y que aixíss he havien fet present al ministre de la Gobernació.

Lo Sr. Capdepón sosté que l' Gobern ha donat ab aquesta resolució probas de sa prudència y de son amor á la legalitat.

Intervé'l Sr. Sol y Ortega pera dir que no hi ha res que justifiqui l' insult que ab la declaració del estat de siti ha llenyat lo Gobern contra Catalunya.

Lo Sr. Junoy anuncia una interpelació sobre aquest assumto.

Lo Sr. Alas diu que aplassa l' esplanar la que anuncia al ministre de la Guerra en la sessió d' ahir, per considerar que l' Gobern está en crisi.

Lo Sr. Blasco Ibañez censura la declaració del estat de siti á Valencia y diu que l' capitá general d' aquell districte está exercint una dictadura contrà 'ls periódichs.

Lo Sr. Capdepón defensa al general Moltó, de qui diu que no pot creure l' precedir que li atribueixen.

Lo Sr. Urià afirma que l' ministre de la Guerra ha

desguarnit Filipinas quan devia reforçar sa guarnició y li dirigeix forts càrrecs.

S' entra á l' ordre del dia, continuant la interpelació del Sr. Salmerón.

(Extranyesa en la Cambra).

Lo Sr. Labra censura als Goberrs monárquichs de la Restauració per l' abandono en que han tingut los interessos de Cuba.

En lo Ministeri de la Guerra s' ha rebut lo següent telegramma de la Habana que firma'l general Blanco:

«Sens novelat. S' ignora abont se troba l' escuadra enemiga.»

Un telegramma del general Blanco dena compie de la ansietat que regna á la Habana ab' metiu d' haver circulat la noticia d' una victoria alcansada per nostres marins sobre la escuadra yanki en aguas de Haití.

Lo general Blanco manifestá al Gobern que no tenint notícias de semblant combat, l' ha desmentit.

Un telegramma de Cayo Hueso dena compie de que s' han constituit en los Estats Units cosses de policia especials pera perseguir l' espionatge.

De Lisboa telegrafia que 'ls desertors espanyols residents á Portugal, han manifestat desitjos de regresar á Espanya pera anar á lluyjar contra 'ls Estats Units.

Un despaig de Londres dena compie de que s' han adoptat grans precaucions á Sant Francisco de California, en previsió d' un atach de la escuadra espanyola.

Diuhen de Hong Kong que han marxat á Manila variis operaris ab objecte d' arreglar lo cable.

Al sortir del Palau ha dit lo senyor Capdepón que l' Gobern ha resolt que s' aprobin avuy mateix las autorisacions, encarque sia necessari constituir la Cambra en sessió permanent, duri lo que duri.

Respecte á la suposada victoria obtinguda per nostra escuadra en l' Atlàntich, rumor que abir circulá ab gran fortuna, digné'l Sr. Capdepón que l' Gobern no ha rebut cap despaig que permeti concedir crèdit á tan grata versió.

En lo sorteig verificat avuy han correspost los primers premis als números següents:

Número	Pesetas	Poblacions.
3.281	250.000	Zaragoza.
2.400	280.000	Ciudad Rodrigo.
9.352	25.000	Madrid.
1.522	4.000	Madrid.
5.351		Madrid.
7.858		Madrid.
1.094		Jaen.
6.614		Madrid.
11.168		Valencia.
6.195		Madrid.
11.777		Sevilla.
2.941		Barcelona.
11.049		Cádiz.

Dos aproximacions de 2.200 pesetas, dos de 1.500 y dos de 1.400 cada una pera 'ls números anterior y posterior als premiats ab las tres primeras sortíes.

Imp. de C. Ferrando.—Plasa de la Constitució.

EL BON DE TOTI

DE OTARIO

DON MARTÍN ROCAMORA Y RIVERA

Capità d' infanteria, condecorat amb la Creu Roja pensionada del Mèrit Militar de primera classe y Medalla de Cuba de 1878

Mori á Tarragona lo dia 8 d' aquest mes

A. C. S.

Sos afflits fill, mare, mare política (ausent), germà, cunyats (ausents), oncles, cosins y demés parents, al participar á sos amics y coneiguts tan dolerosa pèrdua, los hi pregan que l' encomanin á Deu y que se serveixin assistir als funerals que pera l' etern descans de la seva ànima se celebraran avuy á las deu del matí en la Parroquial Iglesia de Sant Joan Baptista (Providència), en lo que hi rebrán especial favor.

Lo dol se despedeix á la Iglesia.

Rens 11 de Maig de 1898.

No 's convida particularment.

